

nosti, že částky, odečtené od peněžitých příjmů ředitelů a správců škol podle ustanovení § 15 odst. 2 učit. zák. z titulu poskytování naturálního bytu nebo příbytečného, musí připadnouti tomu, kdo naturální byt, resp. příbytečné poskytuje, tedy v daném případě stěžující si obci, není zcela přesvědčivá, když účel srážek z činovného podle předpisu § 15 odst. 2 učit. zák. nemusí spočívat v tom, aby byl opatřen peníz potřebný pro úhradu výloh vznikajících obci poskytováním naturálního bytu (příbytečného) ředitelům a správcům obecných a občanských škol, nýbrž předpis ten může mít tu intenci, aby ředitelé (správci) škol, jimž podle zem. zákonů jest poskytován obcemi naturální byt nebo je placeno příbytečné, nebyli postaveni výhodněji než ředitelé (správci škol), vůči nimž obce takové zákonné povinnosti nemají (na př. pokud jde o správce škol, které byly zřízeny podle § 5 zák. č. 198/1919 Sb.).

Po těchto úvahách dospěl nss k názoru, že analogické použití ustanovení § 26 odst. 3 učit. zák. též na případy, kdy obce podle zemských zákonů poskytují naturální byty (příbytečné) ředitelům a správcům škol národních, nemá místa.

Č. 11.262.

Pojištění pensijní: Právní moc nenapadených výměrů úřadoven všeobecného pensijního ústavu o pojistné povinnosti určitého zaměstnance.

(Nález ze dne 4. května 1934 č. 9202.)

Věc: Dr. Markus B. v M. proti ministerstvu sociální péče o pensijní pojištění.

Výrok: Stížnosti zamítají se pro bezdůvodnost.

Důvody: Úřadovna všeobecného pensijního ústavu v Bratislavě výměrem z 11. prosince 1929 prohlásila kandidáta advokacie Dra Evžena K. v jeho zaměstnání v advokátní kanceláři za povinna pensijním pojištěním od 1. března 1929 a zařadila jej do 3. třídy služného s měsíčním pojistným 66 Kč. Výměr ten nabyt moci práva.

Platebními výměry z 22. srpna 1930 a 18. září 1930 byl pak zmíněnou úřadovnou vyzván Dr. Markus B. k zaplacení nedoplatku pojistného do konce měsíce srpna, resp. do konce měsíce září 1930 a předepsány úroky z prodlení a náklady upomínky. Z těchto výměrů se Dr. Markus B. odvolal, popíraje právní jich základ, pojistnou povinnost Dra Evžena K. Min. soc. péče nař. rozhodnutími v pořadu instančním odvoláním st-lovým, podaným z těchto výkazů nedoplatků, nevyhovělo z důvodu, že st-l nemůže z podnětu těchto platebních výkazů domáhati se opětného řešení otázky pojistné povinnosti Dra Evžena K., ježto výměr pensijního ústavu z 11. prosince 1929, jímž pojistná povinnost jmenovaného byla vyslovena, nabyt již právní moci.

Na tato rozhodnutí podal Dr. Markus B. stížnosti k nss-u. Stížnost připouští, že shora citovaný výměr úřadovny všeobecného pensijního ústavu v Bratislavě z 11. prosince 1929, vyslovující pojistnou povinnost Dra Evžena K., nabyt formelní právní moci, míní však, že okolnost ta

nezbavuje st-le práva podati opravný prostředek proti novým výměrům pensijního ústavu, které jsou samostatné a mohou býti proto samostatně přezkoumány a zrušeny, a nastalé mezi tím nové zákonné předpisy, jakož i nastalé změny ve stavu povinované osoby mohou odůvodniti nové přezkoumání právního základu nových platebních výměrů.

O námitce této uvážil nss toto:

Žal. úřad neodmítl opravný prostředek st-lův z důvodu, že napadený výměr neobsahuje nového výroku, nýbrž výslovně uznal, že v daných případech jde o přípustný opravný prostředek ve smyslu § 133 pens. zák. č. 26/1929 Sb., a odmítl jediné zabývat se věcně námitkou st-lovou, popírající pojistnou povinnost Dra K. Tento svůj výrok, jak shora uvedeno, odůvodnil tím, že o otázce pojistné povinnosti bylo již pravoplatně rozhodnuto.

Stížnosti jest ovšem přisvědčiti, že res judicata předpokládá, aby tu byla eadem res, t. j., aby bylo vydáno rozhodnutí o téže otázce na základě téhož právního i faktického stavu (srov. Boh. A 3551/24). Výměr pojišťovacího ústavu vpředu citovaný vyslovil pojistnou povinnost Dra Evžena K. od 1. března 1929, tedy podle zák. z 21. února 1929 č. 26 Sb., nabyvšího účinnosti dnem 1. ledna 1929, a výkazy nedoplatků, jež jsou předmětem sporu, zakládají se na témže zákoně. Nejde tedy o nějakou změnu právního stavu. St-l pak během správního řízení ani netvrdil, a netvrdí ani ve stížnosti, že by byla nastala nějaká změna ve skutečnostech rozhodných pro posouzení pensijní pojistné povinnosti Dra K.

St-l vyslovuje názor, že opomenutí strany, — t. j. zmeškání pořadu instančního — nemůže míti následek úřadem vyslovený, když pojistná povinnost nebyla ještě konečně a pravoplatně rozhodnuta. St-li nelze přisvědčiti.

Podle § 133 zák. č. 26/1929 Sb. možno proti výměrům nositelů pojištění podati do 15 dnů ode dne následujícího po dni doručení odvolání u nositele pojištění. . . . Takovýmto výměrem jest i výměr úřadovny všeobecného pensijního ústavu v Bratislavě z 11. prosince 1929. Z ustanovení tohoto v souvislosti s § 84 odst. 6 písm. a) a §§ 125 a násl. téhož zák. se podává, že jest to úřadovna Všeobecného pensijního ústavu, která především rozhoduje o pojistné povinnosti pensijní. Její výrok o tom upravuje určité právní poměry a má proto povahu rozhodnutí. Právo podati z výměru odvolání je vázáno určitou lhůtou. Po jejím uplynutí stává se výrok o pojistné povinnosti nenaříkatelným. Z toho plyne, že výměr úřadovny Všeobecného pensijního ústavu, vyslovující pensijní pojistnou povinnost, má všechny účinky rozhodnutí; strana, která opomenula proti takovému výměru podati včas opravný prostředek podle cit. § 133, způsobuje tím, že výměr nabývá proti ní právní moci, a to i tehdy, kdyby byla vyslovena pojistná povinnost osoby, která z pojistné povinnosti je vyňata. I takový výměr nepodáním odvolání stane se pravoplatným a nabývá z něho práva Všeobecný pensijní ústav stejně, jako kdyby byl výměr ten býval potvrzen v pořadu stolic správních. Pravoplatností výměru vázán jest i správní úřad a nemůže otázku pojistné povinnosti za nezměněného právního a skutkového stavu podrobiti meritornímu řešení, neboť zasáhl by tak do formelních práv odpůrcem nabytých tím, že výměru nebylo včas odporováno. — — —